

BRAFA ART FAIR

70STE EDITIE VAN BRAFA
26 JANUARI TOT 2 FEBRUARI 2025

DELEN

PRIVATE BANK

Deze bijlage valt niet onder de verantwoordelijkheid van de redactie van De Standaard

Diana Venatrix, 2de eeuw voor Christus, Valerio Turchi, stand 5.

EEN FEEST VOOR DE ZIN- TUIGEN

IN 2025 VIERT BRAFA HAAR 70STE EDITIE. MET EEN GLOEDNIEUW BESTUUR, 130 STANDHOUDERS UIT DE MEEST UITEENLOPENDE SPECIALITEITEN EN EEN INTERNATIONAAL TOONAANGEVENDE EREGAST. WAAROM BRAFA DE TAND DES TIJDS MOEITELOOS DOORSTAAT, LICHT DE NIEUWE VOORZITTER **KLAAS MULLER** TOE.

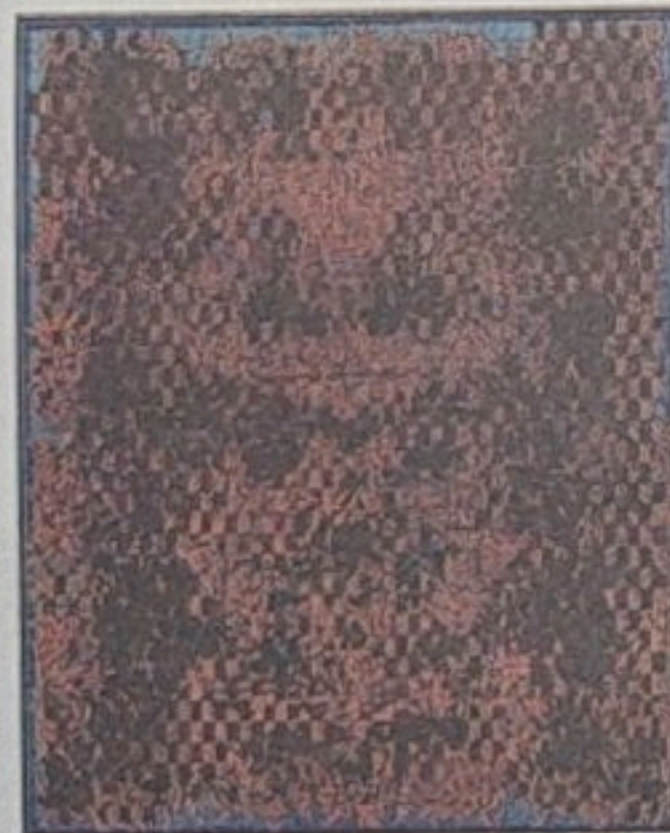

Met haar zeventig lentes is BRAFA de oudste antiekbeurs van Europa. In 1956 nam Charles Van Hove, de toenmalige voorzitter van de Koninklijke Kamer van de Antiquairs van België, het initiatief. In 1968 verhuisde de beurs van de Arlequin-zaal in de Brusselse Louizagalerij naar het Paleis voor Schone Kunsten, in 2004 naar Thum & Taxis en in 2022 naar Brussels Expo in de Heizelpaleizen. "De voorbije zeventig jaar is BRAFA uitgegroeid tot een van de mooiste beurzen ter wereld. Met 67.000 bezoekers was de laatste editie de meest succesvolle ooit. Dat ik die erfenis als voorzitter mag verderzetten, is een cadeau. Bovendien heb ik de beurs de

voorbije jaren als ondervoorzitter Oude Meesters van binnenuit leren kennen", vertelt Klaas Muller.

Dat BRAFA tot de wereldtop behoort, linkt Klaas Muller aan verschillende facetten. "Hoewel de beurs een internationaal publiek aantrekt, draagt onze verzamelcultuur ongetwijfeld bij aan het succes. Beigen staan wereldwijd bekend om hun goede smaak en hun sterk inhoudelijke kennis van de kunstwereld. De historisch-culturele waarde van een werk komt op de eerste plaats, gevolgd door de conditie en de prijs", stelt Klaas Muller.

"Met de eregast, lezingen, workshops en rondleidingen brengen we extra inhoudelijke troeven. Als vzw, die bestuurd wordt door de handelaars zelf, ligt onze focus op het creëren van een zo kwalitatief mogelijke beurs, zowel voor de bezoekers als de deelnemers. Dankzij het goed geoliede team dat achter de schermen haar schouders onder het evenement zet, slagen we daarin."

François Rouan, *Heider mariene kaart besprenkeld met zonsondergang*, 2008-2009, Templon, stand 27.

Wilhelm Leibl, *Studie van een schedel*, circa 1868, Colnaghi, stand 34.

STERKE IDENTITEIT

Als derde pijler noemt Klaas Muller de sterke eigen identiteit. "We zetten voluit in op onze eigen sterktes, en schaven de beurs jaar na jaar bij. Met het bestuur streven we ernaar om ontbrekende niches in te vullen, en proberen we daarvoor vooral internationale handelaars met een kwalitatief aanbod te engageren. Nieuw dit jaar zijn onder meer Colnaghi, dat inzet op oude meesters en klassieke beeldhouwkunst, Valerio Turchi met Italiaanse archeologie en Templon met hedendaagse kunst. We willen de draagwijdte van BRAFA vergroten. De komende jaren wil de beurs haar reputatie als ontmoetingsplek voor internationale verzamelaars en curatoren versterken", stelt Klaas Muller. Nieuw dit jaar is de deelname van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK). "Het technisch-wetenschappelijk onderzoek wint aan belang. Ook privéverzamelaars willen nu conditieverslagen die de herkomst en ouderdom staven. De kwaliteitsvereisten nemen toe. Met haar wereldwijde reputatie, zeker op het vlak van de Vlaamse Primitieven, vormt het Brusselse KIK een uitstekende partner", vertelt Klaas Muller. "BRAFA zelf garandeert de kwaliteit van het aanbod via de strenge vetting." "Verder blijven we sterk inzetten op het eclectische karakter. Alle niches staan bewust door elkaar, zodat bezoekers van de ene verrassing in de andere kunnen vallen, en we hen uitdagen om nieuwe ontdekkingen te doen of verbanden te zien. Met prijzen van enkele duizenden euro's tot miljoenen bieden we een brede waaier aan. Vanuit eenzelfde passie bekijkt elke handelaar de kunstgeschiedenis vanuit een andere invalshoek. Met haar kleurrijke, gevarieerde universum wil BRAFA een feest voor de zintuigen zijn."

“BRAFA VERTREKT VAN HET IDEE SAMEN STERK”

ALS JONGE HANDELAAR NAM AXEL VERVOORDT VOOR HET EERST DEEL IN 1976. BIJNA VIJFTIG JAAR LATER HEBBEN HIJZELF EN ZIJN ZOON BORIS, DIE DE EERSTE BEURS ALS BABY MEEMAAKTE EN INTUSSEN DE VERANTWOORDELIJKHEID DRAAGT, GEEN ENKELE EDITIE GEMIST.

Ryuji Tanaka, *Zonder titel*, 1983, Axel Vervoordt, stand 29.

“Aangezien mijn filosofie internationaal relatief snel succeskende, wilde ik ze graag delen met het publiek van de

Foire des Antiquaires de Belgique. Kunst is voor mij een essentieel onderdeel van het dagelijkse leven. Ik hecht vooral waarde aan de spirituele uitstraling. Kunstwerken, antiquiteiten of meubilair die met elkaar in dialoog gaan, en elkaar zo versterken, helpen om de leefomgeving naar een smaakvoller niveau te tillen. Met mijn stand was ik een van de eerste deelnemers die moderne kunst van Lucio Fontana, Jef Verheyen of de Zero-groep bracht. Tot dan was het aanbod zeer klassiek. Oorspronkelijk begreep niet iedereen mijn visie”, vertelt Axel Vervoordt. “Via de beurs heb ik een netwerk van Belgische klanten opgebouwd. Elke editie is boeiend, omdat je nieuwe mensen leert kennen of omdat er voorname personen langskomen, en het fascinerend is om hun reactie te zien. Met de andere standhouders onderhouden we goede relaties. Iedereen werkt vanuit zijn eigen karakter en ziel, maar er heerst veel respect voor elkaars

kennis”, vertelt Axel Vervoordt. “Wat BRAFA bijzonder maakt, is dat de beurs vertrekt vanuit het idee ‘samen sterk’. De best mogelijke beurs organiseren is het voornaamste doel. In die zin zet BRAFA de filosofie van de gilden verder”, vult Boris Vervoordt aan. “Daarmee heeft ze België internationaal mee op de kaart gezet als bestemming voor objecten, kunst en meubilair. In West-Europa hebben we sinds de late middeleeuwen een sterke traditie in het leven met kunst. Dat heeft internationaal weerklank gevonden. Mensen hechten steeds meer belang aan hoe ze wonen en leven, en ze omringen zich daarbij graag met kunst, objecten en meubilair. We vinden het zelf altijd bijzonder fijn als mensen ons vragen stellen, en we in dialoog kunnen gaan over de stukken.” Met 49 edities op de teller ziet de familie Vervoordt elke beurs als een kans om te groeien. “We betrekken graag jongere collega’s bij de organisatie, omdat ze de klanten van morgen vertegenwoordigen en ons uitdagen. Tegelijk is onze basisfilosofie de voorbije vijftig jaar dezelfde gebleven. We presenteren een groot historisch schilderij van de Brusselaar Michel Mouffe samen met een werk van de Japanse kunstenaar Ryuji Tanaka en een impressionante salontafel van de Braziliaan José Zanini Caldas.”

“BRAFA BIEDT HET PERFECTE KADER VOOR EEN ECLECTISCHE PRESENTATIE”

ALLEEN DE EERSTE EDITIE HEBBEN ZE GEMIST: DE ANTWERPSE FAMILIE VROUYR SPECIALISEERT ZICH SINDS 1920 IN TAPIJEN, EN NEEMT SINDS 1957 ELK JAAR DEEL AAN DE BEURS. DOCHTER NAÏRY HEEFT DE DAGELIJKSE LEIDING OVERGENOMEN, MAAR CHRISTIAN VROUYR STAAT NOG ALTIJD PARAAT.

“Bij die eerste beurs was ik zes jaar. Ik herinner me de mooie trap die richting de Arlequin-zaal in de Louizagalerij leidde.

en het feit dat ik een blazer kreeg. De stand van Callou, die in antieke tapijten handelden, sprak tot mijn verbeelding. Net als Mevrouw Wouters, ondervoorzitter van de Foire des Antiquaires de Belgique, een imposante verschijning en ook wel gemoedelijk ‘mamie Wouters’ genoemd, die iedereen op sleeptouw nam. Zij had op de eerste verdieping van het pand waar onze galerij in 1955 huisde, op de Louizalaan tegenover de beurs, een antiekzaak”, vertelt Christian Vrouyr. “Na de verhuis naar het Paleis voor Schone Kunsten, waar Naïry haar eerste beurs meemaakte, herinner ik me de uitbundige slotdiners voor de handelaars. Iedereen kende iedereen, net als op een gemoedelijke familiereunie. Internationaal zakendoen was minder courant.”

“Toen ik een beetje uitgekeken was op mijn filosofiestudies, was ik klaar voor een nieuwe uitdaging. Al was ik niet van plan om in de zaak te stappen. Mijn vader en ik trokken van Egypte over Iran, Afghanistan en Kasjmier naar Kathmandu. De vele ontmoetingen en ontdekkingen op die reis, maar ook het veelzijdige karakter van het beroep trokken me over de streep”, vertelt Christian Vrouyr. “Voor de studenten van de Antwerpse modeacademie organiseerden we in 1990 een wedstrijd: het was een boeiend experiment, en zeven ontwerpen zijn echt uitgevoerd. Een andere keer liep het helemaal fout op de Antiekbeurs. Op aandringen van onze medewerkers die de stand hadden opgebouwd volgens de richtlijnen van een jonge ontwerper zijn we ‘s avonds naar Brussel gereden. De scenografie was ijzingwekkend. Kordaat heb ik een potsierlijke, plumpe minaret onder de arm genomen en afgevoerd. Meestal richten we onze stand zelf in. Die is steeds

soberder geworden, zodat de stukken ademruimte krijgen. Tijdens de achttien jaar dat ik in het bestuur van BRAFA zetelede, stimuleerden we handelaars om hun aanbod subtieler in beeld te brengen.” Voor BRAFA maken dochter Naïry Vrouyr en hijzelf de selectie samen. “Mensen komen vooral naar onze winkel voor nieuwe tapijten, zowel klassieke als moderne. Terwijl we op de beurs als het ware onze oldtimers presenteren, of beter: unieke kunstwerken in textiel”, vertelt Naïry Vrouyr. “Dit jaar tonen we zowel originele, decoratieve stukken van topkwaliteit als een tapijt naar een uniek ontwerp van de onlangs overleden Nederlandse kunstenaar Ysbrant.” “BRAFA biedt het perfecte kader voor een eclectische presentatie. Zo brachten we doorheen de jaren een twintigtal art-deco-tapijten van Elisabeth De Saedeleer samen, of creaties van de hedendaagse Spaanse kunstenaar Xavier Fernandez. Niet het verkoopcijfer is essentieel, maar de profilering en draagwijdte van de visuele impact die je meegeeft aan de bezoekers”, vult Christian Vrouyr aan.

Rasht-tapijt, 2de helft 20ste eeuw. N. Vrouyr, stand 68.

© Antonio Souza

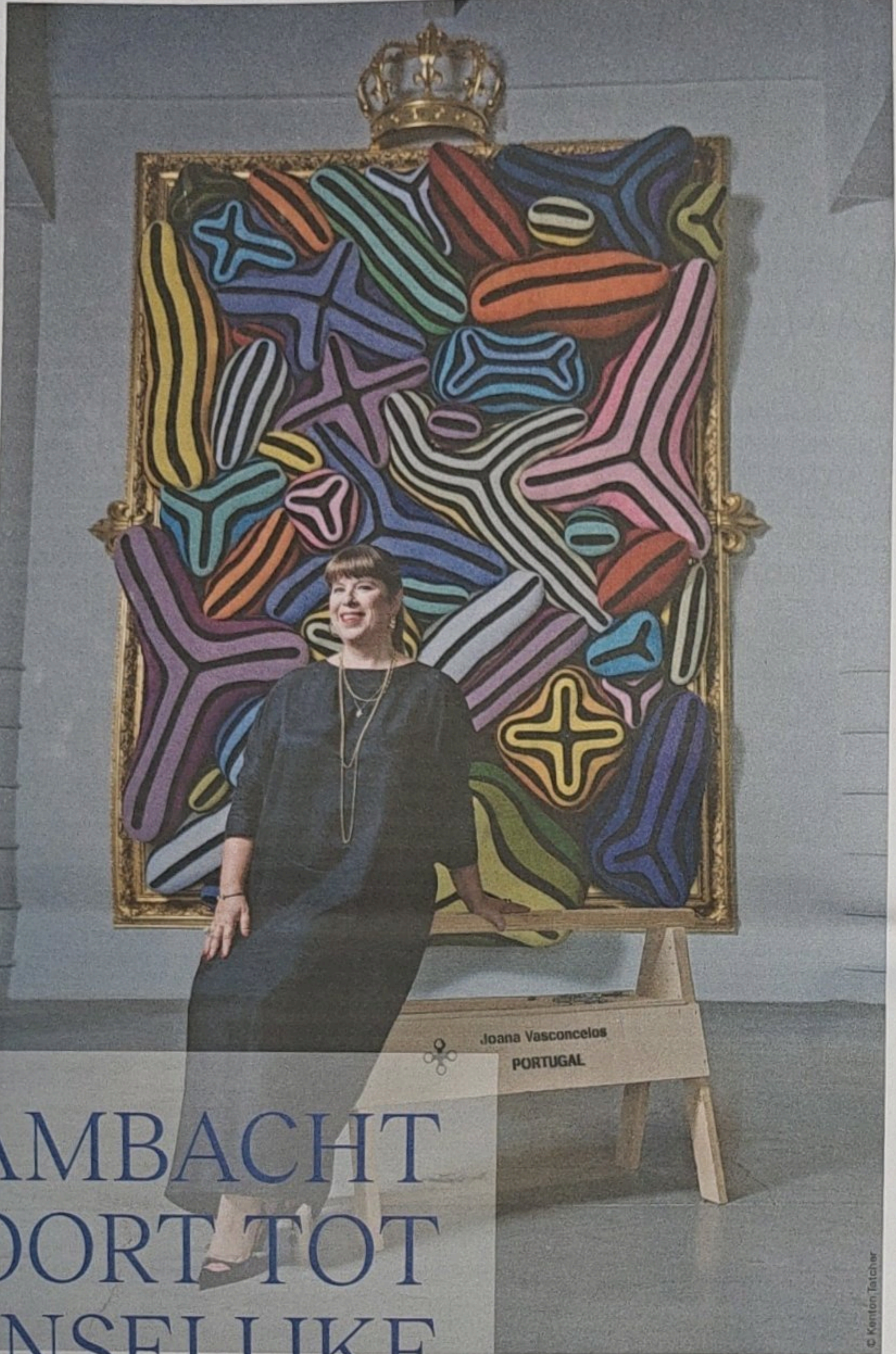

© Antonio Souza

© Pedro Jalilino

Valkyrie Seondeok en Thyra zijn op BRAFA te zien.

© Kenton Tischer

“AMBACHT BEHOORT TOT ONS MENSELIJKE DNA”

MET HAAR MONUMENTALE INSTALLATIES IN TEXTIEL VERWIERF **JOANA VASCONCELOS** WERELDFAAM. OP BRAFA TOONT DE PORTUGESE KUNSTENARES TWEE 'VALKYRIES' OF STRIJDGODINNEN, DIE HAAR KENMERKENDE THEMA'S ALS VROUWENRECHTEN, DE CONSUMPTIEMAATSCHAPPIJ EN DE COLLECTIEVE IDENTITEIT VERBEELDEN.

Twintig jaar geleden brak Joana Vasconcelos (*1971) met haar werk *De bruid* (2005) internationaal door op de Biënnale van Venetië. In de kroonluchter had ze de kristallen hangers vervangen door zo'n 14.000 tampons. Als eerste vrouw ooit mocht ze in 2012 solo tentoonstellen in het Kasteel van Versailles, in 2018 volgde het Guggenheim Museum in Bilbao en in 2023 het Uffizi en Palazzo Pitti in Firenze. Op BRAFA treedt ze als eregast in de voetsporen van onder meer Christo en Gilbert & George. Voor de beurs brengt Joana Vasconcelos voor het eerst twee strijdgodinnen of Walkuren samen die ze oorspronkelijk voor Dior bedacht. "Voor de Herfst/Winter 2023-2024-show creëerde ik een monumentale installatie boven de catwalk. Met *Valkyrie Miss Dior* bracht ik een ode aan Catherine Dior, de zus van de stichtende ontwerper. Als lid van het Franse verzet werd ze opgepakt en gevangengehouden in een Duits

BEELDENGALERIJ: TEXTIEL OP BRAFA

5
70ste BRAFA ART FAIR
26/01 - 02/02 2025

kamp. Toen ze terugkwam, vormde ze de inspiratie voor de eerste bloemenpatronen van haar broer. De bloemen op mijn installaties verbeelden de "hommage", vertelt Joana Vasconcelos.

"De grote installatie behoort intussen tot de collectie van de Fondation Louis Vuitton. Voor de Aziatische flagshipstores van het modehuis maakte ik nog een reeks strijdgodinnen, zoals Thyra en Seondeok die op BRAFA samenkwamen. Terwijl Richard Wagner deze figuren uit de Noordse mythologie in zijn opera's een militaire, mannelijke reputatie aanmeet, kies ik voor zachtheid en vriendelijkheid. Vrouwen worden te vaak geassocieerd met het slechte. Mijn Walkuren zweven over de kunstwereld, brengen plezier en verlagen zo de spanning en intensiteit die eigen zijn aan een beurs. Door ze als twee zachte, lieve strijders voor te stellen wil ik tonen dat we als vrouwen samen het verschil kunnen maken. We moeten ons niet laten beperken tot de huiselijke context of de beperkte ruimte van een beursstand, maar de publieke ruimte inpalmen. Vrouwen moeten in hun eigen kracht geloven."

Joana Vasconcelos, *Extravaganza (Black) ketting*, 2022, Collectors Gallery, stand 10.

CULTURELE IDENTITEIT

Met haar werk zet Joana Vasconcelos vrouwenrechten op de agenda. "Hoewel de situatie in het Westen verbeterd is, is de globale weg nog lang. We kunnen nooit genoeg doen en moeten de strijd verderzetten", stelt de kunstenaar. "Ook andere dualiteiten in onze maatschappij zijn hieraan gelinkt. Zo passen de ontwikkeling van de industrie of het belang dat aan technologie wordt gehecht eerder bij een mannelijke blik op de realiteit. Ambachtelijk textiel kent een vrouwelijke, huishoudelijke associatie, en wordt daarom als minderwaardig aanzien. Terwijl ambachtelijke kennis van generatie op generatie wordt doorgegeven, onze culturele identiteit mee vormt en integraal deel uitmaakt van ons menselijke DNA", vertelt Joana Vasconcelos.

"Binnenin zitten mijn sculpturen vol technologie, waardoor ze lijken te ademen. Maar wat je daadwerkelijk ziet, is het vakmanschap. In mijn studio werken vrouwen uit o.a. Syrië, Brazilië en Oekraïne samen aan de monumentale installaties. Hoewel breien en haken als techniek universeel gekend zijn, heeft elke cultuur zijn variaties. Praten over die verschillen in patronen en kleurgebruik is boeiend, en de sculpturen bundelen die globale tradities tot één geheel. Terwijl een moeder vroeger haar kennis doorgaf aan haar dochter in een huiselijke context, geef ik die overdracht een groter gedeeld forum via het samenwerken in de gemeenschap van onze studio. Als we ons vakmanschap verliezen, leven we binnenkort in een abstracte wereld waar we onze basisvaardigheden en identiteit niet meer kennen."

Martin Margiela, *Grijze treden III*, 2023, Bernier/Eliades Gallery, stand 11.

Le Corbusier, *De vrouw en de mus*, 1957, Galerie Hadjer, stand 124.

KRJST Studio, *Zand is het lichaam van de toekomstige bomen*, 2024, Galerie La Forest Divonne, stand 131.

Het martelaarschap van de Heilige Barbara, circa 1525-1550, Dei Bardi Art, stand 9.

Laure Prouvost, *We zullen het hoofd koel houden (Toren van Eben-Ezer)*, 2023, Galerie Nathalie Obadia, stand 88.

Joana Vasconcelos, *Blauwe roos*, 2016, Galerie La Patinoire Royale Bach, stand 47.

COUP — DE — COEURS

EEN BEURS ALS BRAFA ORGANISEREN VEREIST TEAMWERK. VANUIT HUN RESPECTIEVELIJKE NICHES PROSPECTEREN DE DRIE ONDERVOORZITTERS - CHRISTOPHE BOON, DIDIER CLAES EN ARNAUD JASPAR COSTERMANS - DE KUNSTWERELD OP ZOEK NAAR HANDELAARS MET EEN KWALITATIEF, FASCINEREND EN AANVULLEND AANBOD. ZE PRESENTEREN ELK TWEE *COUP DE COEURS*: ÉÉN UIT HUN SPECIALISATIE EN ÉÉN UIT EEN ANDER DOMEIN.

CHRISTOPHE BOON

Ondervoorzitter Moderne
& Hedendaagse kunst

"Dit schilderij bevat alle ingrediënten die je in een typische Chagall zoekt: de blauwe kleur, de ezel en de haan, bloemen, een viool en circusartiesten. Samen vormen ze het dromerige universum dat het jonge, pas verloofde koppel - Bella en de kunstenaar zelf - omringt. De in Londen gevestigde, maar door Fransmannen gerunde Galerie Boulakia is gespecialiseerd in de Franse kunstenaar van Joods-Russische afkomst. Als specialist in twintigste-eeuwse meesters bied ik zelf ook af en toe werk van Marc Chagall aan. Dat zo'n groot werk op de markt komt, is eerder uitzonderlijk."

Marc Chagall, *De verloofden in het circus*, 1982, Galerie Boulakia, stand 48.

Cartier, *Panther-broche*, begin 21ste eeuw, Epoque Fine Jewels, stand 70.

"Deze majestueuze panter vormt een van de symbolen van het Franse juwelenhuis Cartier. Honderd jaar na de creatie straalt deze broche pure tijdloosheid en elegantie uit. De hoogstaande kwaliteit is onder meer te danken aan de gedetailleerde afwerking met een sierlijk lichaam uit diamanten, vlekken in zwarte onyx en smaragdgroene, peervormige ogen. Bovendien heeft dit symbool een Belgisch kantje: het was de in Charleroi geboren mode- en juwelontwerper Jeanne Toussaint die een doorslaggevende rol speelde in de designevolutie van Cartier. Toen ze in 1933 de artistieke leiding over Cartier kreeg, introduceerde ze thema's uit de natuur en het exotisme. Haar visionaire statements en uitzonderlijke smaak leverden haar de bijnaam 'La Panthère' op. De panther-broche groeide uit tot een symbool voor een hernieuwd gevoel van vrouwelijke macht, vrijheid en raffinement."

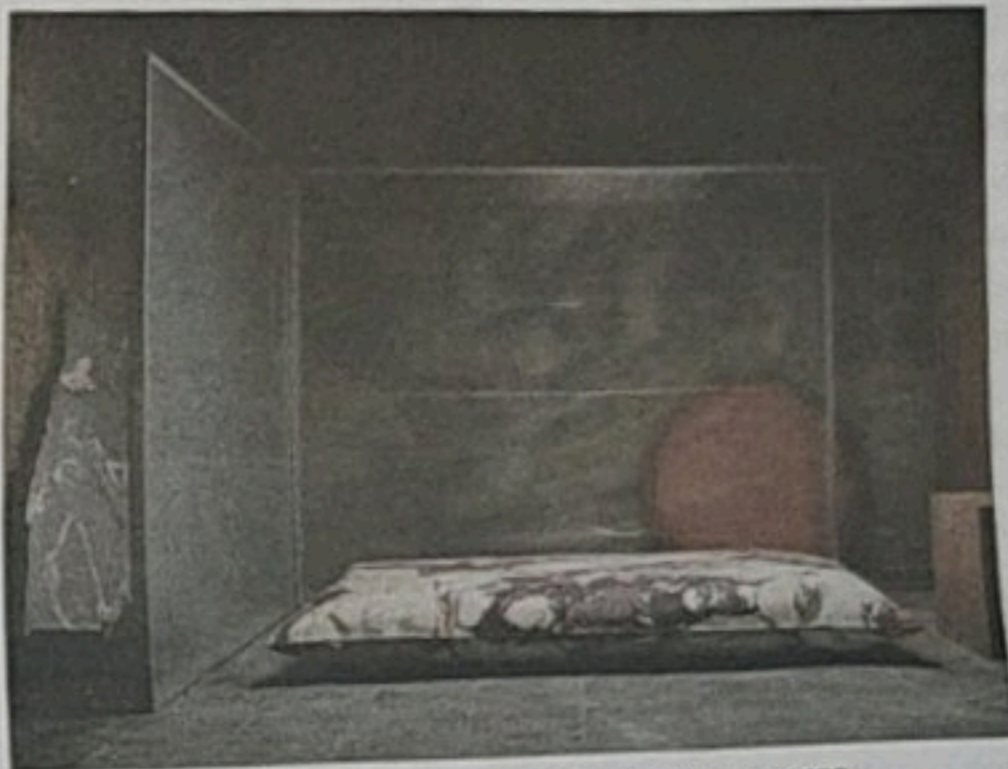
ARNAUD JASPAR
COSTERMANS

Ondervoorzitter
Antiek & Oude Meesters

"We zijn verheugd dat we de heer Cesare Lampronti, die als derde generatie de in 1914 opgerichte galerij runt, voor het eerst op BRAFA mogen verwelkomen. Naast werk van de beroemde Venetiaanse schilders Canaletto en Paolo Veronese presenteert hij een schilderij van de kunstenares Artemisia Gentileschi. Het tafereel toont een scene uit het Oude Testament die geregeld opdrukt in de kunstgeschiedenis. De manier waarop de personages elkaar aanraken, straalt een zachte menselijkheid uit. De diagonaal telt in de compositie versterkt hun onderlinge dynamiek. De lichamen hebben een caravaggiaanse uitstraling, terwijl de zachte, ronde gezichten en de architecturale context de Italiaanse origines verraden. Hoewel het werk van het einde van de zestiende of begin van de zeventiende eeuw dateert, heeft het een moderne uitstraling. Veel van de schilderijen van deze vrouwelijke kunstenaar behoren tot institutionele collecties, dus dit is voor verzamelaars een uitgelezen kans."

Artemisia Gentileschi, Bathsheba tijdens haar bad, circa 1636-1638, Dys44 Lampronti Gallery, stand 64.

Ben Storms, Ex Hiale-tafel, 2020, Objects With Narratives, stand 132.

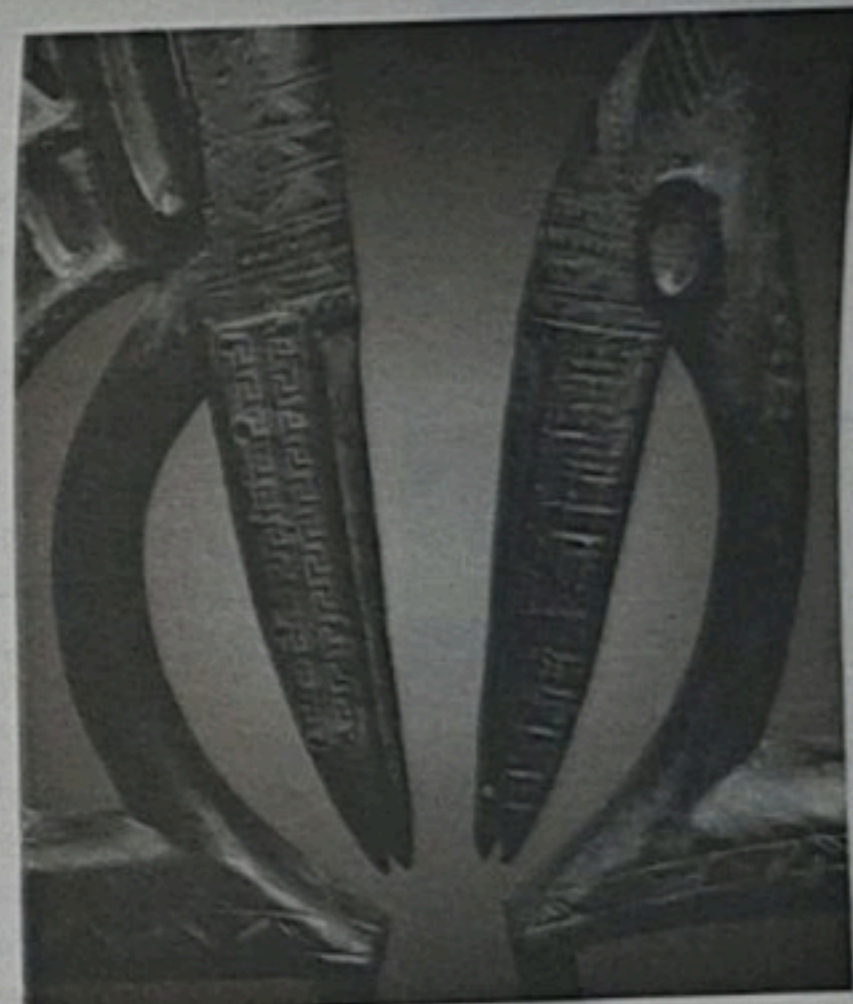
"Als handelaar in meubilair en toegepaste kunsten uit de achttiende en negentiende eeuw koester ik een gevoeligheid voor nobele materialen zoals expressieve houtsoorten of natuurstenen. Dat de Belgische ontwerper Ben Storms voor deze sculpturale tafel het marmer breccchia viola met zijn warme paars-roze tinten gebruikt, legt de link met de geschiedenis. Tegelijk draagt dat bij aan de uniciteit, want er zijn slechts enkele groeves met een beperkt aanbod. Dat hij het zware, koude materiaal de vorm van een kussen geeft - dat net licht en flexibel is, levert een sterk contrast en buitengewoon werk op. Storms wordt vertegenwoordigd door Objects With Narratives, een jong collectief en mijn overbuur op de Brusselse Zavel."

DIDIER CLAES

Ondervoorzitter
Niet-Europese kunst

"Deze gestileerde antilopen staan symbool voor de Afrikaanse kunst in haar geheel. In de jaren 1960 gebruikte Air France een dergelijke sculptuur zelfs voor haar affiches die een reis naar Afrika wilden promoten. Dat de hoofdtooien werkelijk gebruikt zijn, is te zien aan de bijzondere patina. Oorspronkelijk werden ze tijdens een rituele dans gedragen om in een zeer droog gebied de regen op te roepen. Dat ze in de loop der jaren samen zijn gebleven en van een uitzonderlijke kwaliteit zijn, maakt van dit paar een zeldzame vondst. De elegante, dynamische silhouetten en pure vormtaal zijn representatief voor de verbazingwekkende moderniteit van de Bamana beeldhouwkunst bij het begin van de twintigste eeuw."

Paar hoofdtooien van tchi-wana Bamana, Mali, vroeg 20de eeuw, Dalton Somaré, stand 8.

Bodil Kjaer, Het bureau van de president, 1959, Gokelaars & Robinson, stand 101.

"Twintig jaar geleden had ik het genoeg om Bodil Kjaer te ontmoeten. Hoewel deze grande dame van de modernistische Deense architectuur toen al op leeftijd was, zat ze boordevol energie en was het bijzonder aangenaam om met haar te discussiëren. Als liefhebber van Scandinavisch meubilair uit de jaren 1960 en 1970 was haar magnifieke bureau een van de eerste stukken die ik als verzamelaar kocht. Doordat het een prominente rol speelt als bureau van Dr. No in drie James Bond-films, werd het wereldberoemd. Dat het een bijzonder groot bureau is, verhoogt het werkcomfort. Oorspronkelijk werd het bureau ontworpen als flexibele werkomgeving voor het Massachusetts Institute of Technology. De combinatie van het kostbare, warme palissanderhout met de kubistisch geïnspireerde metalen poten geeft het een geraffineerde uitstraling. Ik hou van de uitgepuurde lijnen en het feit dat het bovenste deel lijkt te zweven."

NIEUWE GENERATIE

DAT KUNST EN PASSIE NAADLOOS SAMENGAAN, STIMULEERT KINDEREN OM IN DE VOETSPOREN VAN HUN OUDERS OF FAMILIE TE TREDEN. DE EXPERTISE WORDT VAN GENERATIE OP GENERATIE DOORGEGEVEN, ZOWEL IN DE FAMILIEZAKEN ALS BIJ DE JONGE HANDELAARS DIE HUN EIGEN PAD BEWANDELEN EN OP EEN GLOEDNIEUWE, COLLECTIEVE STAND DEBUTEREN OP BRAFA.

HEUTINK IKONEN:

“HET IS MOOI OM PASSIE EN EXPERTISE TE DELEN”

“In ons gezin was het heel normaal om naar musea te gaan. Vooral tijdens vakanties, want dan hoefden mijn ouders niet te werken. We hadden ook veel kunst in huis, maar ik herinner me niet dat we naar kunstbeurzen gingen”, vertelt vader Joost Heutink.

Zoon Justus Heutink vult aan: “Op vrije dagen gingen we vaker naar musea dan naar het strand. Ook denk ik met plezier terug aan mijn lagere schooltijd toen ik tijdens kunstbeurzen mocht helpen. Later zat ik tijdens de les regelmatig op mijn telefoon naar foto's van ikonen te kijken. Die stuurde mijn vader door, omdat hij wilde weten wat ik ervan vond.”

“Op mijn twaalfde begon ik mijn eigen bedrijf, gespeci-

aliseerd in metalen ikonen. Daarbij lifte ik aanvankelijk mee op de kennis van mijn ouders. Later kwamen er steeds meer klanten speciaal voor mij naar de galerie en stond mijn webpagina hoger in de zoekmachines. De carrière van mijn moeder bewoog zich naar de museumwereld. Toen ben ik als venoot in de zaak gestapt, en heb ik een deel van haar verantwoordelijkheden overgenomen. Wat mij het meeste aanspreekt, zijn de gepassioneerde gesprekken over ikonen. Zo leer ik hoe anderen kijken en kan ik zelf bijleren.”

Vader Joost Heutink vult aan: “Ik hou ervan om de perfecte match tussen klant en ikoon te vinden. Ook vind ik het een geweldige ervaring om steeds weer nieuwe dingen te leren of om zelf ontdekkingen te doen, zoals het vinden van oude ikonen, zeldzame thema's of vernieuwende verbanden.”

“We hebben het heel gezellig samen en het is mooi om passie en expertise met elkaar te delen. Ook andere familieleden helpen graag mee in de zaak. Praktisch is het plezierig dat we elkaar ook buiten de kantooruren over bedrijfsgerelateerde zaken kunnen spreken. Dat komt goed uit als ons andere werk overdag onze aandacht opeist. Justus studeert econometrie en ik werk onder

In U heeft de hele schepping zich verheugd, 2de helft 18e eeuw, Heutink Ikonen, stand 119.

andere als bijzonder hoogleraar aan de universiteit”, vertelt Joost Heutink.

“Door het samenwerken heeft de zaak een andere dimensie gekregen. Hoewel Justus nog erg jong is, heeft hij ongelooflijk veel expertise. Het is een kwestie van tijd dat hij mij voorbijstreeft. Dat maakt de samenwerking fijn.”

Justus Heutink vult aan: “We geven elkaar veel ruimte om nieuwe projecten of initiatieven te starten. Als familie was dat vertrouwen in elkaar er al. Dat we niet exact dezelfde smaak hebben, maakt ons aanbod in de breedte rijker en in kwaliteit hoger.”

SEGOURA FINE ART:

“DE ERFGOEDWAARDE GEEFT ONS BEROEP EEN DIEPE BETEKENIS”

Juana Romani, Salomé, Segoura Fine Art, stand 108.

“Als kind bekeek ik urenlang schilderijen van meesters, luisterde ik naar de gepassioneerde verhalen van mijn vader en snoof ik de kenmerkende geur van

antieke meubels op. Elk stuk vertelde een verhaal en stimuleerde mijn verbeelding. Deze dierbare herinneringen hebben mijn artistieke gevoeligheid gevormd. Doordat kunst en antiek centraal stonden in het dagelijkse gezinsleven, voelde ik snel het verlangen om mijn vader Marc en broer Romain te vervoegen in de zaak. Elke ontdekking, restauratie of verkoop versterkte de magie”, vertelt Laura Segoura. “Waar ik het meest van hou, is de emotie die een kunstwerk oproept. Daarnaast hou ik van de intellectuele uitdaging om werk te onderzoeken, documenteren en authenticeren. Ook de relatie met onze klanten – zowel verzamelaars, musea als interieurontwerpers – is verrijkend. Het helpen bewaren van ons artistieke erfgoed vervult me met trots.”

Vader Marc Segoura vult aan: “Als gezin samenwerken is een verrijkende ervaring en een echte kracht. Als levend familiegeheugen geef ik mijn kennis met passie

door. Met strenge, maar creatieve hand beheert Laura de galerie, terwijl Romain excelleert in de relaties met de verzamelaars. De familiale band zorgt voor wederzijds vertrouwen. Dankzij onze samenwerking kunnen we momenten van intense voldoening delen, zoals de aankoop van een zeldzaam stuk, de erkenning van een trouwe klant of de museale selectie van een van onze werken. Die erfgoedwaarde geeft een diepe betekenis aan ons beroep.”

“In een beroep waar subjectiviteit een grote rol speelt, zijn meningsverschillen onvermijdelijk. Die hebben vaak betrekking op artistieke of strategische keuzes. Door onze standpunten open en respectvol met elkaar te delen en terug te grijpen naar onze fundamentele waarden – traditie, uitmuntendheid en gedeelde passie – vinden we telkens een harmonieus compromis. Zo verrijken die soms geanimeerde discussies onze gemeenschappelijke visie”, besluit Marc Segoura.

GALERIE BERÈS:

“WE DELEN DE BERÈS-SMAAK”

“Ik groeide grotendeels op bij mijn oma in het achtste arrondissement van Parijs, een plek waar kunst en cultuur centraal stonden. Op de begane grond van het gebouw zat de beroemde boekhandel van mijn grootvader Pierre Berès. Na school ging ik vaak naar beneden, en had ik het voorrecht om een moment met hem te delen. Hij vertelde me iets over een bijzonder werk en gaf me zijn passie voor zeldzame boeken door. Deze inspirerende momenten zijn onvergetelijk”, vertelt Florence Montanari Berès.

“In mijn vrije tijd vertoefde ik regelmatig in de galerie, omringd door mijn grootmoeder Huguette Berès en mijn moeder Anisabelle. Ik had het geluk om getuige te zijn van enkele fascinerende discussies tussen grote kunstliefhebbers en goed geïnformeerde verzamelaars. Deze gesprekken vormden echte levenslessen. Dit bevestigde al vroeg mijn passie, en het idee dat ik er mijn beroep

Maurice Denis, *De feeën*, circa 1891, Galerie Berès, stand 65.

van wilde maken. Wat me het meest aanspreekt, is de kans om elke dag nieuwe dingen te leren en te ontdekken, om mijn nieuwsgierigheid voortdurend te prikkelen en om met fascinerende mensen in dialoog te gaan.” “Werken als gezin is niet altijd eenvoudig. Vooral over werkmethoden hebben we soms meningsverschillen, omdat de wereld snel verandert en elke generatie zijn eigen aanpak heeft. Maar wat ons bindt, is veel sterker: een oprechte bewondering voor dezelfde schilderijen. Voor de selectie zijn we het bijna altijd eens. Op beurzen

herkennen bezoekers onze Berès-smaak, vaak nog voordat ze de naam van de galerie hebben gelezen.”

“Ook het wederzijdse vertrouwen is een voordeel van werken in familieverband. We handelen samen voor hetzelfde doel en met dezelfde passie. Het is bijzonder fijn om verder te kunnen bouwen aan een artistieke visie en gevoeligheid, en zo de familietraditie over de generaties heen in leven te kunnen houden.”

EDOUARD SIMOENS GALLERY:

“IK WILDE MIJN EIGEN STEMPEL DRUKKEN”

“Van jongs af aan was onze woning een kleinschalig museum waarin heel wat werken werden verhandeld: variërend van Gilbert & George over Alexander Calder tot Jean Dubuffet. Door met kunst te leven had ik de smaak snel te pakken. Tegelijk boeide het ondernemerschap me vroeg. Via mijn vader en kunsthandelaar André Simoens kreeg ik de kneepjes van het vak mee, en ook collega's en kennissen ben ik erg dankbaar voor alle expertise die ze me bijbrachten. Al ben ik snel mijn eigen weg gegaan. Ik vind het persoonlijk waardevoller om de opgedane kennis om te vormen

tot een eigen initiatief, en koesterde de ambitie om mijn stempel te drukken en zo mijn nalatenschap op te bouwen. De ontmoetingen met architecten, ontwerpers en kunstenaars die hun visie en perspectief op de kunst of wereld delen, dagen je uit om zaken anders te bekijken. Samen met de diversiteit en de verschillende vormen van creativiteit maakt dat ons beroep uitermate boeiend. Sinds mijn vader in 2017 is overleden, ben ik vastberaden om de traditie verder te zetten, onze achternaam in alle glorie te behouden en hem trots te maken.”

Bernar Venet, *Onbepaalde lijn*, 1987, Edouard Simoens Gallery, stand 130.

GERT VOORJANS ONTWERPT GLOEDNIEUWE, COLLECTIEVE STAND

“DURF BUITEN DE LIJNTJES KLEUREN”

moderne en hedendaagse kunstenaarsjuwelen toont. Tegelijk verleent deze cocon aan de hele stand structuur. De betonnen industriële vloer geeft het geheel een ruwe, brutalistische toets, terwijl de oudroze muren – ook wel Verona red of plaster pink genoemd – net warmte en zachtheid uitstralen. De gesofisticeerde kleur doet kunstobjecten uit alle tijden tot hun recht komen”, stelt Gert Voorjans.

Aan de linkerzijde stellen Jonathan F. Kugel en Nathan Uzal hun stukken gezamenlijk voor, aan de rechterkant bundelen Lucie Couck en Andrea de Caters de krachten. “Samen hebben we een selectie gemaakt, zodat het publiek het DNA van hun specialisatie kan ontdekken. Tegelijk presenteren we de stukken van elk duo door, op en naast elkaar, zodat er inspirerende dialogen ontstaan. Zo brengt Jonathan Kugel keramische sculpturen van de Nederlandse kunstenaar Carolein Smit, terwijl Nathan Uzal vroeg-twintigste-eeuwse beeldhouwkunst presenteert”, vertelt Gert Voorjans.

Carolein Smit, *De aankondiging*, 2022, Jonathan F. Kugel, stand 118.

Een mix van Carlo Scarpa en The Factory van Andy Warhol. Zo omschrijft de Antwerpse interieurarchitect Gert Voorjans de basisinspiratie voor zijn scenografie van de collectieve stand (118). “Ik ben een eeuwige fan van Carlo Scarpa en de manier waarop hij het Museum Castelvechio heeft ingericht. Met zilveren gordijnen à la Andy Warhol heb ik in het midden van de stand een intiem boudoir gemaakt, waar Sophie Derom haar

“Lucie Couck brengt werk van onder meer Corneille en Pierre Alechinsky, terwijl Andrea de Caters een eclectische selectie vintage design toont.”

Met zijn engagement wil Gert Voorjans de jonge garde ondersteunen. “Als extern klankbord en ervaren rot in interieurarchitectuur begeleid ik het vijftal om tot een harmonieus geheel te komen. Tegelijk past deze eclectische mix perfect bij mijn filosofie en bij de hedendaagse manier van leven en inrichten. Buiten de lijntjes durven kleuren en kunst of objecten uit verschillende periodes met elkaar combineren vormt de sleutel tot een fascinerend interieur. Ik moedig mensen aan om hun gevoel of coup de foudre voor een object te volgen, en ook jonge kunstenaars te ondersteunen”, vertelt Gert Voorjans.

“Al van kinds af aan bezoek ik kunst- en antiekbeurzen. Ik hou van objecten die al geleefd hebben, omdat ze een verhaal vertellen en de overproductie een halt toeroepen. Niet alles moet rechthoekig zijn, oudere meubels zijn bezig aan een revival. Door persoonlijke keuzes te durven maken die passen bij de plek en jezelf kan je een authentiek interieur creëren. BRAFA brengt inspiratie en doet dromen. Hoewel de beurs het laatste decennium internationaal sterk aan belang heeft gewonnen, blijft het haalbaar om er iets te kopen. België mag er fier op zijn.”

10

70th BRAFA ART FAIR
26/01 - 02/02 2025

.01

.02

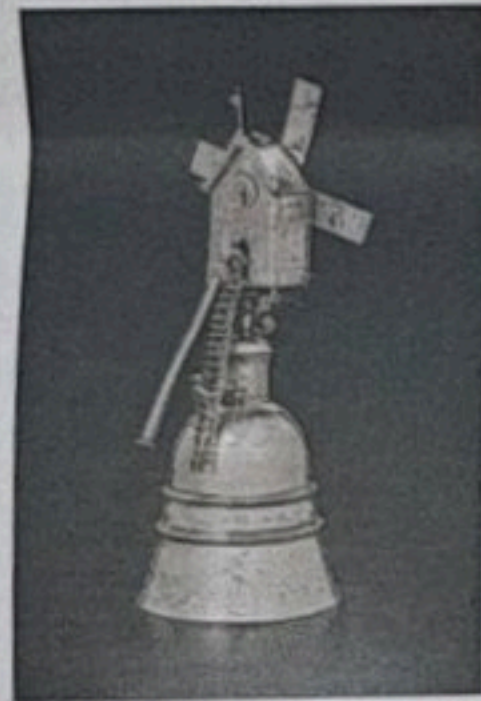
© Hergé / Tintinmagië 2025

16 HOOGTEPUNTEN

UIT 7.000 JAAR
KUNSTGESCHIEDENIS

.03

.04

.05

.06

.07

.08

01 Pieter Bruegel de Jonge, *De verrijzenis van Christus, De Jonckheere*, stand 30. | **02** Hergé, *Kuifje in Amerika*, Editions Casterman, 1932, Huberty & Breyne, stand 54. | **03** Raoul Dufy, *Het bal*, 1920, Willow Gallery, stand 95. | **04** *Molenbeker*, circa 1610-1620, d'Arschot & Cie, stand 71. | **05** *Gouden ornamenteel object van de Baule-cultuur in Ivorkust*, Montagut Gallery, stand 103. | **06** *Staannde figuur van een heilige*, circa 1350, Mearini Fine Art, stand 75. | **07** Tom Wesselmann, *Studie voor slaapkamerschilderij #31*, 1972, Stern Pissarro Gallery, stand 19. | **08** Egon Schiele, *Zittende vrouw*, 1917, Sylvia Kovacek - Vienna, stand 78.

.09

.10

.11

.12

.13

.14

.15

.16

EEN ACADEMISCH ZIEKENHUIS VOOR KUNST

MET DE KOMST VAN HET **KONINKLIJK INSTITUUT VOOR HET KUNSTPATRIMONIUM** BIEDT BRAFA BEZOEKERS NIEUWE INZICHTEN IN DE CONSERVATIE EN RESTAURATIE VAN ERFGOED, EN DE MANIER WAAROP HET KIK ONS BELGISCH ERFGOED IN ERE HOUDT. VIA EEN REEKSPRAKTISCHE WORKSHOPS OP BRAFA GEVEN DE SPECIALISTEN TIPS OM KUNST THUIS BETER TE BEWAREN.

Als eerste instituut ter wereld ontwikkelde het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) een interdisciplinaire benadering voor het optimaal conserveren van kunst. Vandaag werken er zo'n 145 mensen, van chemici en fysici over restaurateurs en kunsthistorici tot fotografen. "Dankzij deze mix aan achtergronden en kennis kunnen we elk kunstwerk de juiste

zorg toedienen, en zijn we in staat om een gespecialiseerde behandeling uit te voeren in complexe gevallen. Al hechten we ultraaard veel belang aan preventie, door bijvoorbeeld aandacht te schenken aan optimale bewaaromstandigheden. Verder zetten we sterk in op wetenschappelijk onderzoek, dat onder meer via een van onze vijf publicatiereeksen wordt uitgebracht. In die zin kan onze werking het best vergeleken worden met die van een academisch ziekenhuis", vertelt Robrecht Janssen, die aan het hoofd staat van het team communicatie en relatiemanagement.

Als het KIK vandaag is uitgegroeid tot een wereldautoriteit en een voorbeeldmodel, dan is dat in eerste instantie te danken aan Paul Coremans. Als chemicus kwam hij in 1934 in dienst van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis. Hoofdconservator Jean Capart vroeg hem

om de bestaande Belgische Documentatiedienst, die overal in het land foto's van gebouwen en werken ging nemen, over te nemen en een Laboratorium voor Fysisch en Chemisch onderzoek op te richten. "Hij moest onder meer mogelijke vervalsingen onderzoeken. Toen de economie net na de Tweede Wereldoorlog bloeide, en er veel werk op de plank lag, realiseerde hij zijn droom om een nationaal, interdisciplinair zelfstandig expertisecentrum op te richten. In 1962 trok het KIK in het huidige gebouw, dat tegenover het museum ligt."

"Onze fotodatabank met 900.000 beelden - die online raadpleegbaar is in de database BALaT, maar ook onze algemene filosofie hebben hun wortels in die beginjaren", vertelt Robrecht Janssen. "Daarnaast groeiden we de voorbije 75 jaar op vlak van de Vlaamse Primitieven uit tot wereldautoriteit."

BELGISCHE PARELTJES

1

JAPANS IMARI-PORSELEIN
EN BRUSSELS ZILVERWERK

13

70th BRAFA ART FAIR
26/01 - 02/02 2025

VERBINDENDE KRACHT

Als een soort schatbewaarder van het Belgische erfgoed wil het KIK op BRAFA de banden met het grote publiek aanhalen. "Erfgoed versterkt het gemeenschapsgevoel en bezit een verbindende kracht. Het geeft ons het goede gevoel dat we niet alleen zijn, maar deel uitmaken van een groter verhaal", stelt Robrecht Janssen. "Via acties zoals de Erfgoed Challenge willen we alle Belgen engageren om die banden met lokaal en nationaal erfgoed aan te halen. Doordat wij zelf vooral met kerkfabrieken, musea of overheden samenwerken, is het grote publiek zich niet altijd bewust van onze werking. Bovendien werken bij het KIK veel trotse collega's die maar wat graag uitleg geven over hun beroep. Zo zullen we op onze stand op BRAFA twee kunstwerken tonen die momenteel in restauratie zijn. Een daarvan is een paneel van Frans Pourbus de jonge, dat deel uitmaakt van een grotere triptiek uit de Sint-Martinuskerk in Aalst die in 2024 de Erfgoed Challenge won."

Via verschillende onderzoeksprojecten helpt het KIK om het Belgische erfgoed zo goed mogelijk te bewaren voor de toekomst, en toegankelijk te maken voor het brede publiek. "Het meest bekende is wellicht de restauratie van het Lam Gods, waar we sinds 2012 aan werken. Tot midden 2026 kunnen mensen de restaurateurs aan het werk zien in het Museum voor Schone Kunsten in Gent. Aansluitend lanceerden we met *Closer to Van Eyck* een applicatie waarvoor we alle werken van de broers Van Eyck in Europa en de Verenigde Staten met dezelfde apparatuur en hetzelfde team in beeld hebben gebracht. Via de app kunnen mensen elk schilderij tot in detail bekijken", vertelt Robrecht Janssen.

"Binnen het Europese project Heritage Science Data Archive (HESIDA) werken we voor België aan een database waarin alle erfgoed-wetenschappelijke data zoals restauratieverslagen of meetresultaten op een vindbare en toegankelijke manier worden opgeslagen, en in een digitaal formaat dat de tand des tijds kan doorstaan. Daarnaast onderzoeken we met collega's uit Groot-Brittannië, Italië en Frankrijk de impact van water en droogte door de klimaatverandering op de bewaaromstandigheden van erfgoed in gebouwen. Aansluitend coördineren we de uitwerking van noodplannen voor de federale musea en wetenschappelijke instellingen. Mocht er morgen oorlog uitbreken, moeten we voorbereid zijn op welke kunstwerken we moeten redden, wat daarmee moet gebeuren en hoe de hulpdiensten dit best aanpakken. Op termijn kan dit plan hopelijk geïntegreerd worden in het nationaal crisiscentrum, zodat erfgoed een plaats krijgt aan de zogenaamde crisistafel."

BRAFA ART WORKSHOPS

In samenwerking met de specialisten van het KIK organiseert BRAFA elke dag workshops, die het grote publiek meer inzicht bieden in een optimale conservatie van erfgoed. Zo zijn er workshops rond de ideale omstandigheden op vlak van licht en luchtvochtigheid, over slimme trucs om kunst te fotograferen of over hoe je oude foto's het best kan bewaren. Ook meer theoretische sessies rond het onderzoek naar oude prenten of de applicatie *Closer to Van Eyck* staan op het programma.

Dagelijks vinden er twee workshops van twintig minuten plaats om 14 en 17 uur op de stand van het KIK (stand 136). Er zijn telkens twintig plaatsen die op voorhand via de website van BRAFA kunnen worden gereserveerd.

MET DE STEUN VAN
MECENASSEN EN
MECENAATSFONDSEN
KON DE KONING
BOUDEWIJNSTICHTING
EEN COLLECTIE MET MAAR
LIEFST 27.000 WERKEN
UITBOUWEN. DAT BELGISCHE
ERFGOED WORDT IN
BEWARING GEGEVEN AAN
EEN HONDERDTAL MUSEA EN
CULTURELE INSTELLINGEN.
OP STAND 135 TOONT DE
STICHTING HAAR RECENTE
AANWINSTEN.

2

GERAFFINEERD
TERRACOTTABEELD

Oscar Jespers, *Vrouwenhoofd*
(Blanche Charlet), 1930.

Dankzij het Fonds Isabelle en Philippe Dewez kon deze sculptuur van de belangrijke Belgische beeldhouwer Oscar Jespers aangekocht worden. Van zodra het Museum van Elsene opnieuw de deuren opent, krijgt ze daar een plaatsje. De geraffineerde sculptuur in terracotta stelt de beroemde Belgische galeriehouster Blanche Charlet voor. Tijdens de Tweede Wereldoorlog sloot zij zich aan bij het verzet. Ze werd gevangengenomen, maar wist te ontsnappen en verkaste naar Londen. Artistiek is het beeld representatief voor de art-decopériode van Jespers.

Petrus Josephus Fonson, *Imari-kom met wapenschild van de familie Arenberg, 1760.*

Dankzij de stichting van de graaf Thierry de Looz-Corswarem kon deze zeldzame kom aangekocht worden, en in bruikleen worden gegeven aan het DINA museum in Antwerpen. De combinatie van het Japanse Imari-porselein en het zilveren zilverwerk is bijzonder, omdat het veel expertise vraagt van de edelsmid. Brusselaar Petrus Josephus Fonson maakte de kom in 1760 in Franse rococostijl voor de hertog van Arenberg, wiens familiewapenschild in het zilverwerk te zien is. Bovendien vormt het object een getuige van de invoer van porselein en de adellijke cultuur in de achttiende eeuw.

3

BRUSSELS WANDTAPIJT

Koning Salomon nodigt zijn moeder Batsaba uit om de kroon te delen, circa 1530.

Dankzij de verenigde krachten van de Stad Brussel, de Stichting Perier-D'leteren, de vzw De Wit en de Koning Boudewijnstichting kon dit wandtapijt, dat het *House of Lords* van Lord Rochdale in Londen sierde, aangekocht worden. Het wandtapijt uit 1530 is een boeiende getuige van het Brusselse vakmanschap, en de belangrijke rol die de productie van wandtapijten speelde in de ontwikkeling van de stad. Bovendien verkeert het wandtapijt in een zeer goede staat, met mooie kleuren en originele boorden, en is het thematisch uniek. De komende twee jaar is het wandtapijt te zien in Het Broodhuis op de Brusselse Grote Markt, maar eerst prijkt het op BRAFA.

FEEST VAN DE ART DECO

VANUIT ZIJN EXPERTISE IN ART NOUVEAU EN ART DECO
GEEFT PROFESSOR SIERKUNSTEN (VUB)
WERNER ADRIAENSSENS OP BRAFA EEN LEZING OVER
DE BELGISCHE PRESENTATIE OP DE BAANBREKENDE
WERELDTENTOONSTELLING VAN 1925 IN PARIJS.
NAAR AANLEIDING VAN DE HONDERDSTE
VERJAARDAG VAN DAT BEGIN VAN DE ART DECO KIEST HIJ
VIJF BIJZONDERE OBJECTEN UIT.

Jean Dunand,

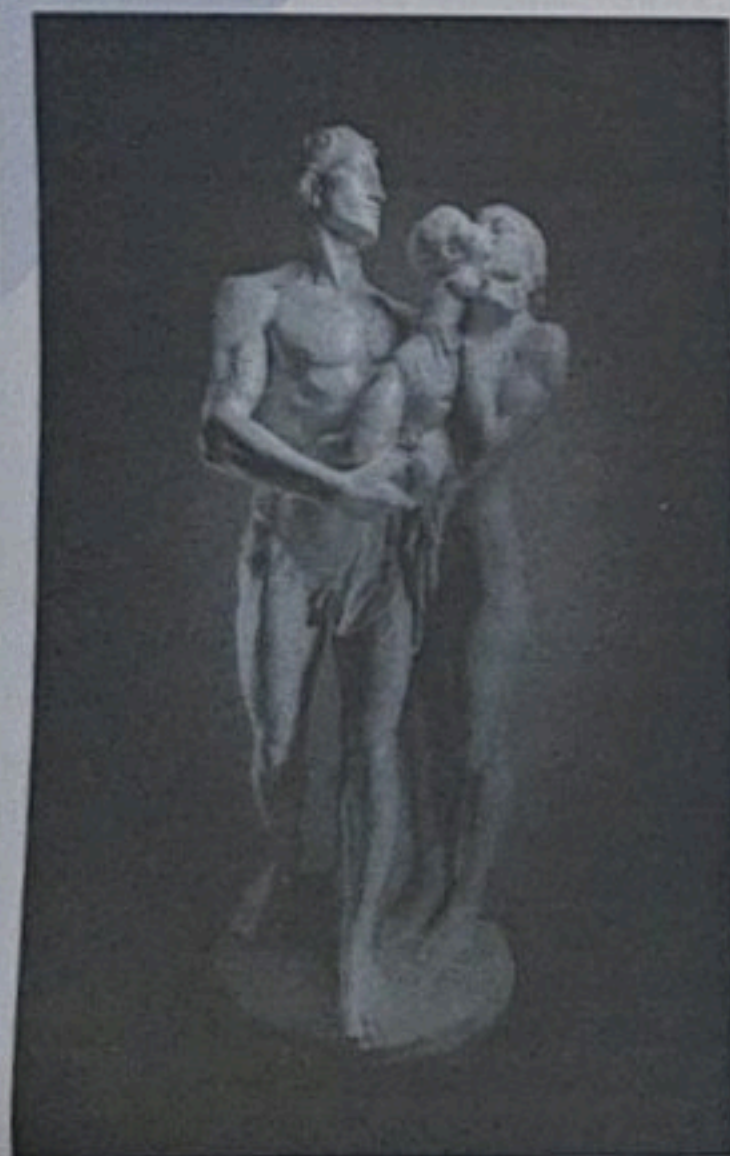
Zwart gelakte tafel ingelegd met eierschaal,
circa 1921, Galerie Mathivet, stand 3.

"Doordat de wereld zich opent tijdens de art deco, ontdekken kunstenaars nieuwe materialen en technieken. Zo raakt de Zwitserse specialist in drijfwerk, Jean Dunand, gefascineerd door lakwerk dat zijn wortels in het Verre Oosten heeft. Doordat lakwerk uit tientallen laagjes bestaat en boomhars als basis gebruikt, maakt het het hout sterker. Zo wordt het tijdens de Eerste Wereldoorlog voor de propellers van vliegtuigen gebruikt. Jean Dunand is de eerste die het artistiek toepast, op de voet gevolgd door Eileen Gray en Marcel Wolfers. Aangezien er geen wit bestaat in lakwerk, bedacht Dunand een techniek met eierschaal - van zijn eigen kippen, zoals op dit tafeltje te zien is."

Pieter Jan Braecke, *De mensheid*, circa 1906,
Thomas Deprez Fine Arts, stand 99.

"Ooit stond dit anderhalf ton zware beeld in een nis in de hal van Hôtel Aubecq, dat Victor Horta tussen 1899 en 1904 bouwde voor industrieel Octave Aubecq. Die verkaste naar Frankrijk om er in 1925 Le Creuset op te richten. Zelf noemde de architect het pand aan de Louizalaan zijn mooiste realisatie, maar in 1949 - twee jaar na zijn dood - werd het afgebroken. De inboedel raakte verspreid. De Brusselse Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMG) bezitten de biljarttafel van Hôtel Aubecq, die op historische foto's samen met deze sculptuur in de inkomhal van het huis te zien is. Deze marmeren sculptuur belandde in een privéverzameling in de Verenigde Staten. Als beeldhouwer werkte Pieter Braecke vaak in opdracht van Horta. Dit is een topstuk van het Belgische patrimonium. Het zou een bijzondere aanvulling zijn voor de zalen art nouveau en art deco, die in juni 2025 in de KMG openen."

René Lalique, *Vazen Cluny en Senlis*, circa 1925,
Galerie BG Arts, stand 110.

"Het verhaal van Lalique symboliseert de overgang van de art nouveau naar de art deco. Tot 1907 verwierf hij met zijn unieke juwelen wereldfaam. Om tafereel uit de fauna en flora uit te beelden experimenteerde hij met gekleurd glas of email. Toen François Coty - zijn buurman op de Parijse Place Vendôme - hem vroeg om een parfumesje te ontwerpen, leidde dat tot het artistieke, gesigneerde *Ambre Antique*. Het was de eerste keer dat er zoveel aandacht ging naar een verpakking, en het vormde voor Lalique zelf de trigger voor zijn tweede carrière. Inspelend op de groeiende hogere middenklasse richtte hij zich op de serieproductie van kunstvoorwerpen uit glas. Dat bedrijf bestaat vandaag nog steeds."

Chaumet, *Tiara*, 1909, Epoque Fine Jewels, stand 70.

"Hoewel ze nu uit de mode zijn, droegen vrouwen begin twintigste eeuw vaak haarjuwelen met diamanten en goud. In adellijke kringen droegen ze soms ook een tiara. Terwijl de kleurrijke juwelen in de art nouveau een verhaal vertelden, komt er vanaf 1909 een overgangsstijl. De stenen zelf winnen aan belang en worden verwerkt in geometrische composities, zoals dit exemplaar van het Franse huis Chaumet laat zien. Wanneer Koningin Elisabeth in 1912 de diadeem die ze bij Cartier in Brussel kocht als een hoofdband draagt, brengt dat een hele nieuwe mode op gang. Niet haar tiara zelf, maar wel de vernieuwende draagwijze sloot aan bij de moderne tijd."

Maison Delheid, *Koffie- en theeset*, circa 1935, Cabinet of
Curiosities - Honourable Silver Objects, stand 81.

"Met de Wereldtentoonstelling van 1925 wil Frankrijk zichzelf terug op de kaart zetten via de introductie van een compleet nieuwe stijl. Hoewel België in die naoorlogse periode een zware crisis doormaakt, zijn de decoratieve kunsten voor ons land economisch belangrijk en is de artistieke vernieuwing ingezet. Onder meer het *Gloconda*-ensemble van Philippe Wolfers vertegenwoordigt ons land. Het Belgische bedrijf Delheid nam niet deel aan de expo, maar vond de eigen productie wel opnieuw uit. Na de intrede van het kubisme in de beeldende kunsten in 1907 volgen de toegepaste kunsten datzelfde geometrische pad, zoals deze set mooi aantoont."

DE BELGISCHE GRONDLEGGER VAN DE KUNSTHANDEL

MET ZIJN LONDENSE GALERIJ INTRODUCEERDE DE UIT KORTRIJK AFKOMSTIGE ERNEST GAMBART VERSCHILLENDE CONCEPTEN DIE SAMEN DE BASIS LEGDEN VOOR DE HEDENDAAGSE KUNSTHANDEL. **FILIPPE DE POTTER**, COAUTEUR VAN EEN RECENTE PUBLICATIE, GEEFT OP BRAFA EEN LEZING OVER ZIJN LEVEN EN INVLOED.

Lawrence Alma-Tadema, *The Picture Gallery*, 1874, detail, Towneley Hall Art Gallery and Museum, Burnley.

Als telg van een artistieke familie die actief was in de uitgeverij- en drukkerijwereld kreeg Ernest Gambart (1814-1902) de liefde voor kunst en de inzichten in de commercialisering ervan al op een vroege leeftijd mee. Hij verkaste naar Parijs, waar hij bij de prentenhandelaar Goupil aan de slag ging. Toen die een bijhuis opende in Londen, stak Gambart het Kanaal over. Eind 1840 startte hij zelf *The French Gallery* op. "Van bij de start innoveerde hij de handel in prenten. Hij gaf actief opdrachten aan Britse kunstenaars, en vroeg hen om verschillende varianten van één prent te maken. Of hij stelde werk in verschillende formaten tentoon. Die commerciële benadering kende veel succes", vertelt Philippe De Potter.

Naast tekeningen begint hij in de jaren 1850 schilderijen te verhandelen, en sluit hij met verschillende kunstenaars exclusiviteitscontracten af. "Hij koopt hun hele oeuvre op, en zorgt ervoor dat ze zich enkel op hun werk moeten concentreren. Al duwt hij hen daarmee soms in een specifiek genre. Ook het systeem van de commissie is een van zijn vondsten, net als de kunstenaarsdiners die hij organiseert voor de industriebonzen. Hij brengt niet alleen

de kunst, maar ook de kunstenaar in contact met het cliënteel", vertelt Philippe De Potter.

ELITAIR NETWERK

Dat Ernest Gambart zich specialiseerde in de eerder klassieke, academische schilderkunst – op een moment dat het impressionisme volop opgang maakte, heeft ervoor gezorgd dat niet al zijn kunstenaars de tand des tijds goed hebben doorstaan. Al zijn er zeker uitzonderingen. "Zo bezit *The Metropolitan Museum of Art* in New York met *De paardenmarkt* (1852-1855) dankzij een schenking van ondernemer Cornelius Vanderbilt een van de grootste werken van Rosa Bonheur. Als vrouwelijke dieren schilder kreeg ze recent meer erkenning. Of vertegenwoordigde hij het artistieke werk van actrice Sarah Bernhardt en Lawrence Alma-Tadema. De vier monumentale doeken rond de Europese schilderscolleges die Nicaise De Keyser in opdracht van Ernest Gambart maakte voor zijn villa – en die de galerist als een artistiek pantheon *L'apothéose de l'art* (1875) noemde, hangen nu in het museum in Nice", vertelt Philippe De Potter. "Ernest Gambart vestigt zich op plekken waar zijn elitairs cliënteel vertoeft: in het kuuroord Spa laat hij *Château d'Alsa* bouwen, en in Nice *Villa Les Palmiers*. Die huisvest nu het stadsarchief. Zijn kunstenaars kunnen er komen vertoeven in ruil voor nieuw werk. Tussendoor reist hij dankzij de nieuwe treinverbindingen heel Europa rond, en bouwt hij een sterk netwerk van nieuwe rijken, beroemdheden en zelfs royalty op. Doordat hij werk in verschillende prijsklassen aanbiedt, bereikt hij ook het grote publiek", vertelt Philippe De Potter. "In 1871 stopt hij met zijn zaak, onder meer door het slechtere economische klimaat naar aanleiding van de Frans-Pruisische oorlog. Een groot deel van zijn stock wordt geveild. Samen met zijn klassieke keuzes zorgt dat ervoor dat hij vandaag, ondanks zijn ooit zo wijdverbreide reputatie, in de vergetelheid is beland."

15

70ste BRAFA ART FAIR
26/01 - 02/02 2025

BRAFA art talks

WIE ZICH WIL VERDIEPEN IN DE KUNSTWERELD, KAN ELKE DAG OM 16 UUR TERECHT OP DE STAND VAN DE KONING BOUDEWIJNSTICHTING (STAND 135) VOOR EEN BOEIEND GESPREK OVER EEN VAN ONDERSTAANDE ONDERWERPEN.

HOE WORDT KUNST GEAUTHENTICEERD? DE UNIEKE ONTDEKKING VAN EEN VERMEER IN BELGIË

ZATERDAG 25 JANUARI

Dertig jaar geleden dook *Jonge vrouw aan het virginaal* van Johannes Vermeer, dat sinds 1907 niet meer in het openbaar gezien was, op in België. Na tien jaar onderzoek werd het schilderij officieel erkend als het 37ste van Johannes Vermeer. Als prominente getuigen doen Hubert d'Urseel, directeur Benelux van The Fine Art Group, en Gregory Rubinstein, globaal hoofd Old Masters & Early British Drawings bij Sotheby's in Londen, het relaas.

SAMUEL VAN HOOGSTRATEN, EINDELIJK DE EXPO!

ZONDAG 26 JANUARI

Als leerling van Rembrandt was Samuel van Hoogstraten (1627-1678) gedoemd om in diens schaduw te blijven staan. De Dordrechtse kunstenaar verwierf enkel faam met een handboek dat hij schreef over de schilderkunst en Rembrandts opvattingen over kunst. Leonore van Sloten, senior curator bij Museum Rembrandthuis in Amsterdam, legt uit waarom het museum daar nu verandering in brengt.

100 JAAR GELEDEN: BELGIË OP DE WERELDTENTOONSTELLING VAN PARIJS

DINSDAG 28 JANUARI

Dankzij prestigieuze bijdragen van grote meesters als Victor Horta en Philippe

Wolfers speelde België een sleutelrol op de *Exposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes* in 1925 in Parijs. Werner Adriaenssens, professor Sierkunsten aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB), vertelt welke hindernissen België moest overwinnen en hoe de term art deco is ontstaan.

JOAN MIRÓ - SCULPTURES

WOENSDAG 29 JANUARI

Tot 2 maart 2025 organiseert het Museum Beelden aan Zee in Den Haag een unieke overzichtstentoonstelling rond het werk van Joan Miró. Via 55 werken uit zes musea en privécollecties biedt de expo een inzicht in de mysterieuze tekens en symbolen van de Catalaanse grootmeester. Directrice Brigitte Bloksma licht zijn aanhoudende zoektocht naar ideeën, materialen en nieuwe technieken toe.

WAAR STAAN WE?

DONDERDAG 30 JANUARI

Cathelijne Blok, oprichtster van het kunstplatform *TheTittyMag*, gaat in gesprek met galeriste Sofie Van de Veide, kunstverzamelaar Andrea Davina en Femke Nameetman, directeur van de Dordrechtse musea, over de plaats van vrouwelijke kunstenaars op kunstbeurzen en in musea, en de manier waarop vrouwelijke kunstverzamelaars eventueel grenzen kunnen verleggen.

DIGITALE RENAISSANCE: BLOCKCHAIN, NFT'S EN DE EVOLUTIE VAN HET ECOSYSTEEM VAN DE KUNSTMARKT

VRIDAG 31 JANUARI

In een paneelgesprek discussiëren internationale specialisten over de impact van geavanceerde technologieën zoals blockchain, cryptomunten en non-fungible to-

kens op de kunstmarkt en op de culturele en creatieve industrieën. Dit gesprek over de digitale revolutie op de kunstmarkt wordt gemoderd door Gianna Lia Cogliandro Beyens, secretaris-generaal van ENCATC, het Europese netwerk rond Cultuurmanagement en -beleid.

WELKE TOEKOMST VOOR MIJN COLLECTIE?

ZATERDAG 1 FEBRUARI

Tijdens dit rondetafelgesprek gaat Eric Hemeleers, CEO van Eeckman, met zijn gasten in gesprek over de overdracht, het beheer en de bescherming van kunstwerken. Samen bieden ze een antwoord op de huidige uitdagingen, en geven ze inzicht in de te hanteren strategieën voor de verzorging en versterking van een kunstcollectie.

ERNEST GAMBART (1814-1902), EEN LEVEN IN DE KUNSTHANDEL

ZONDAG 2 FEBRUARI

Met een vernieuwende, commerciële aanpak veroverde de Kortrijkzaan Ernest Gambart de internationale kunstmarkt. Met *The French Gallery* promootte hij kunstenaars bij industriebonzen, adel en zelfs royalty. Daarvoor bouwde de flamboyante kunsthandelaar niet alleen een kasteeltje in het kuuroord Spa, maar ook een villa in Nice. Coauteur Philippe De Potter legt uit hoe Gambart de basis legde voor de hedendaagse kunsthandel.

BRAFA ART FAIR

26/01 - 02/02 2025

70STE EDITIE VAN BRAFA

PLAATS

Brussels Expo, Paleizen 3 & 4 (ingang)
Belgiëplein 1, 1020 Brussel

DATA EN OPENINGSUREN

Van zondag 26 januari tot en met zondag
2 februari 2025 van 11.00 u tot 19.00 u,
met uitzondering van maandag 27 januari 2025.
Nocturne op donderdag 30 januari 2025
van 11.00 u tot 22.00 u

TOEGANGSTICKET

Individueel: 30 €
16-26 jaar: 10 €
< 16 jaar: gratis

Online tickets via www.brafa.art of aankoop ter plaatse

Catalogus*: 20 €

Combitickets*:

1 toegangsticket + 1 catalogus: 40 €

2 toegangstickets + 1 catalogus: 70 €

*Uitsluitend aankoop ter plaatse

BRAFA Art Tours supported by Hiscox

Dagelijks om 15.00 u in het Nederlands, Frans
en Engels, vertrek aan stand 51 (Info),
met uitzondering van maandag 27 januari 2025.
Voorafgaande registratie verplicht op
brafa.art/nl/art-tours.

BRAFA Art Talks

Dagelijks om 16.00 u op stand 135 (Koning Boude-
wijnstichting), met uitzondering van maandag
27 januari 2025. Vrije toegang zonder registratie
voor beursbezoekers.

BRAFA Art Workshops

Dagelijks twee workshops om 14 en 17 uur op
stand 136 (Koninklijk Instituut voor het
Kunstpatrimonium), met uitzondering van maandag
27 januari 2025. Voorafgaande registratie verplicht
op brafa.art/nl/kik-lrpa.

CONTACT

+32 (0)2 513 48 31

info@brafa.be / www.brafa.art

Volg BRAFA ook op Facebook, X,
Instagram, LinkedIn en Youtube

DIENSTEN

Concierge, restaurants, champagnebars,
vestiaire, speciale toegang voor mindervaliden

PARKING

Brussels Expo - Parking C: 12 €
(Romeinsesteenweg, 1853 Strombeek-Bever)
Voorverkoop op brussels-expo.com.
Om van Parking C naar BRAFA te gaan, neemt
u de voetgangersbrug die Parking C verbindt
met Paleis 4 waar zich de ingang van de beurs
bevindt. Er is ook een shuttle service.

OPENBAAR VERVOER

- Metrolijn 6 - stop Heizel
- Tram n° 3 & 7
- Bus n° 83, n° 250, n° 251
- Trambus n° 820

COLOFON

Redactie: BRAFA

Opmaak: Mediahuis Design Studio

Verantwoordelijk uitgever:

Klaas Muller, Havenlaan 86 C, 1000 Brussel

Hoofdzetel: Antiekbeurs van België vzw,

Havenlaan 86 C, 1000 Brussel

Cover: Pierre-Louis Flouquet, *Compositie, 1920-1922*, Gallery Sofie Van de Velde, stand 111.

EXPOSANTEN BRAFA 2025

A Galeries AB & BA Parijs (FR) | **Ars Antiqua** srl Milaan (IT) | **d'Arschot & Cie** Brussel (BE) | **Art et Patrimoine - Laurence Lenne** Ath (BE) | **Artimo Fine Arts** Brussel (BE) | **Galerie Ary Jan** Parijs (FR) | **B Héline Bailly Paris-Genève** Parijs/Genève (FR/CH) | **J. Baptista** Lissabon (PT) | **Barbara Bassi** Cremona (IT) | **Belgische Beroepskamer van Antiquaren (BBA)** (BE) | **Galerie de la Béraudière** Brussel (BE) | **Galerie Berès** Parijs (FR) | **Bernier/Ellades Gallery** Athene/Brussel (GR/BE) | **Galerie BG Arts** Saint-Ouen sur Seine (FR) | **Boon Gallery** Knokke (BE) | **Bernard Bouisset** Béziers (FR) | **Galerie Boulakia** Londen (UK) | **Galerie Nicolas Bourriaud** Parijs (FR) | **Brame & Lorenceau** Parijs (FR) | **C Cabinet of Curiosities - Honourable Silver Objects** Antwerpen (BE) | **Galerie Capazza** Nançay (FR) | **Giammarco Cappuzzo Fine Art** Londen (UK) | **Galerie Jean-François Cazeau** Parijs (FR) | **Galerie Cento Anni** Brussel/Parijs (BE/FR) | **Claes Gallery** Brussel (BE) | **Collectors Gallery** Brussel (BE) | **COLNAGHI** Londen/Brussel/Madrid/New York (UK/BE/SP/USA) | **Cortesi Gallery** Lugano/Milaan (CH/IT) | **Costermans** Brussel (BE) | **D Dalton Somaré** Milaan (IT) | **De Brock** Knokke (BE) | **De Jonckheere** Genève (CH) | **Galerie Bernard De Leye** Brussel (BE) | **Galerie Oscar De Vos** Sint-Martens-Latem (BE) | **De Wit Fine Tapestries** Mechelen (BE) | **De Zutter Art Gallery** Knokke (BE) | **Dei Bardi Art** Brussel (BE) | **Thomas Deprez Fine Arts** Brussel (BE) | **Patrick Derom Gallery** Brussel (BE) | **Gallery Desmet** Brussel (BE) | **DIE GALERIE** Frankfurt am Main (DE) | **Douwes Fine Art b.v.** Amsterdam/Londen (NL/UK) | **E Epoque Fine Jewels** Kortrijk (BE) | **F Galerie Flak** Parijs (FR) | **A&R Fleury** Parijs/Brussel (FR/BE) | **Galerie La Forest Divonne** Brussel/Parijs (BE/FR) | **G Galerie Christophe Gaillard** Brussel/Parijs (BE/FR) | **Galerie des Modernes** Parijs (FR) | **Gilden's Art Gallery** Londen (UK) | **Gokelaere & Robinson** Knokke/Parijs (BE/FR) | **H Galerie Hadjer** Parijs (FR) | **Philippe Heim** Parijs (FR) | **Marc Heiremans** Antwerpen (BE) | **Heutink Ikonen** Zwolle (NL) | **Galerie Hloco** Parijs (FR) | **Hoffmans Antiques** Stockholm (SE) | **Huberty & Breynne** Brussel/Parijs (BE/FR) | **Galerie Hurtebize** Cannes (FR) | **J rodolphe janssen** Brussel (BE) | **Francis Janssens van der Maelen** Brussel (BE) | **K Kunsthaus Kende** Tübingen (DE) | **Harold t'Kint de Roodenbeke** Brussel (BE) | **Florian Kolhammer** Wenen (AT) | **Sylvia Kovacek - Vienna** Wenen (AT) | **Kunstconsult 20th century art | objects** Zaandam (NL) | **L DYS44 Lampronti Gallery** Londen (UK) | **Alexis Lartigue** Parijs (FR) | **Lemaire** Brussel (BE) | **Galerie Lowet de Wotrenge** Antwerpen (BE) | **M Francis Maere Fine Arts** Gent (BE) | **Galerie Marc Maison** Saint-Ouen sur Seine (FR) | **MARUANI MERCIER** Brussel/Knokke (BE) | **Galerie Mathivet** Parijs (FR) | **Mearini Fine Art** Perugia (IT) | **Meessen** Brussel (BE) | **Montagut Gallery** Barcelona (ES) | **Galerie Montanari** Parijs (FR) | **Jan Muller Antiques** Gent (BE) | **Klaas Muller** Lokeren (BE) | **N Gioielleria Nardi** Venetië (IT) | **New Hope Gallery** Brussel (BE) | **Nosbaum Reding** Luxemburg/Brussel (LU/BE) | **Dr. Nöth kunsthandel-galerie** Ansbach (DE) | **Galerie Nathalie Obadia** Parijs/Brussel (FR/BE) | **Objects With Narratives** Brussel (BE) | **P Galeria Jordi Pascual** Barcelona (ES) | **Galerie La Patinoire Royale Bach** Brussel (BE) | **Pauline's Jewellery Box** Brussel (BE) | **Galerie Alexis Pentcheff** Marseille (FR) | **Christophe Perlès** Paris (FR) | **Guy Pieters Gallery** Knokke (BE) | **Gallery de Potter d'Indoye** Melle (BE) | **Galerie de la Présidence** Parijs (FR) | **Q QG Gallery** Knokke/Brussel (BE) | **R Maison Rapin** Parijs (FR) | **Stéphane Renard Fine Art** Parijs (FR) | **Repetto Gallery** Lugano (CH) | **robertaebasta** Milaan/Londen (IT/UK) | **Romigioli Antichità** Legnano (IT) | **Rueb Modern and Contemporary Art** Amsterdam (NL) | **S Galerie Sophie Scheidecker** Parijs (FR) | **Serge Schoffel - Art Premier** Brussel (BE) | **Segoura Fine Art** Saint-Ouen sur Seine (FR) | **Selected by BRAFA, designed by Gert Voorjans** Brussel (BE) | **Edouard Simoens Gallery** Knokke (BE) | **Herwig Simons Fine Arts** Brussel (BE) | **Stern Pissarro Gallery** Londen (UK) | **Stone Gallery** Baarn (NL) | **Stoppenbach & Delestre** Londen (UK) | **T Galerie Taménaga** Parijs/Tokyo/Osaka/Kyoto (FR/JP) | **TEMLON** Parijs/Brussel/New York (FR/BE/USA) | **Galerie Patrice Trigano** Parijs (FR) | **Valerio Turchi** Rome (IT) | **U Univers du Bronze** Parijs (FR) | **V Gallery Sofie Van de Velde** Antwerpen (BE) | **Van der Meij Fine Arts** Amsterdam (NL) | **Van Herck - Eykelberg** Antwerpen (BE) | **Galerie Raf Van Severen** Antwerpen (BE) | **Samuel Vanhoegaerden Gallery** Knokke (BE) | **Maurice Verbaet Gallery** Knokke (BE) | **Galerie von Vertes** Zurich (CH) | **Axel Vervoordt** Antwerpen (BE) | **Galerie Dina Vierny** Parijs (FR) | **VKD Jewels** Amsterdam/Milaan (NL/IT) | **Galerie Florence de Voldère** Parijs (FR) | **N. Vrouyr** Antwerpen (BE) | **W Floris van Wanroij Fine Art** Dommelen (NL) | **Victor Werner** Antwerpen (BE) | **Whitford Fine Art** Brussel (BE) | **Willow Gallery** Londen (UK)

DELEN
PRIVATE BANK

CHAMPAGNE
TAITTINGER

Le Plaza
BRUSSELS

HISCOX

Baobab
COLLECTION

GUERLAIN
PARIS

LA CLASSICA

knack

De Standaard

KANAAL Z

